Ч. 77 (13.622). Львів, [illegible] 24. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування „Діла“.

Всіх Вельмишановних Передплатників „Діла“, які пішли за нашим покликом і вплатили передплату по кінець червня ц. р., маємо честь запросити на льосування першої групи премій, яке відбудеться в неділю 25. ц. м. в год. 6. веч. у домівці „Діла“.

Розвязують сокільські гнізда.

В останніх тижнях рзовязала влада сокільські гнізда в **Дубні**, пов. Ланцут і **в Стрілиських Нових**, пов. Бібрка, про що в „Ділі“ вже була згадка. А найновіше число „Сокільських Вістей“ повідомляє, що крім цього староство в Бібрці в останніх двох місяцях розвязало гніздо в **Дулібах та Молодиничу.** В мотивах розвязання сокільського гнізда в Дулібах подає влада, що члени Старшини брали участь в акції протишкільній та що товариство нібито відбувало військові вправи. Зазначуємо, — пишуть „С. В.“, — що нікого з членів Старшини в Дулібах до сьогодні не покарали судом за зниму протишкільну акцію. Одначе влада, не очікуючи судового присуду, вже розвязала товариство. — Перед кількома днями розвязало староство в Калуші т-во „Сокіл“ у **Верині.** Крім того, як нас повідомляють, розвязано в останніх днях т-во „Сокіл“ у **Зарваниці,** пов. Пілгайці та в **Млинках Шкільникових,** пов. Дрогобич. Отже в останніх кількох тижнях влада розвязала 7 сокільських гнізд.

Анґлійська авіяція, українська незалежність і московський страх.

Автор міжнародніх оглядів в „Ізвестіях“ висловлює з числі їх в 8. ц. м. своє обурення з приводу розвитку анґлійської воєнної авіяції, а ще більше з того приводу, що анґлійська преса вказує за радянську авіяцію як на одну з причин того, що Анґлія мусить збільшити свою повітряну фльоту. „Де і як наша авіяція загрожувала Анґлії?“, запитує з удаваною наївністю московський журналіст, і пише далі: „Одночасно ми пригадуємо статті анґлійського авіяційного органу „Еироплен“, який місяць тому розробляв плян війни проти СРСР та смакував ролю анґлійської авіяції у цій війні“. На іншім місці часопис подає витяги зі статті редактора Ґрея в „Еироплен“: „Війна з Росією — це для нас повітряна війна в повній силі. Нам треба буде боронити наші джерела нафти в Персії, наші нафтопроводи та наші нафтові роботи в Іраку, а може бути також і нашу торговельну фльоту на Середземнім Морю, коли Росія пробється до Дарданель та Палестини через Малу Азію.

„Коли Україна зробиться незалежною державою, у нас буде багато роботи з постачанням для української воєнної авіяції. В такім разі для летунів буде дуже добра нагода заняти посади інструкторів-орґанізаторів та старшин у цій авіяції. Потім, коли Україна вибореє собі мир, їй будуть потрібні торговельні літаки та ціле устаткування для цивільної авіяції.

„Коли Україна зробиться незалежною державою та нашою спільницею та коли Росія спробує напасти на Европу через Румунію нам доведеться без сумніву післати значніші повітряні сили на поміч українській авіяції, а можливо також, коли українську авіяцію незначну розмірами буде знищено, то нам доведеться й заступити її в боротьбі...“

Цікавий погляд анґлійського орґану авіяції, що бачить у самостійній Україні забезпечення Европи проти московської небезпеки та в нестримнім розвитку радянської воєнної авіяції поважну небезпеку і для самої Анґлії. Страх московських імперіялістів, ролю яких в Европі починають правильно оцінювати, дуже зрозумілий.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

—o—

Довкола афери Ставіського.

КОНТО СТАВІСЬКОГО В ЖЕНЕВІ.

На домагання французької влади швайцарська поліція перевела ревізію в Льойд Банку в Женеві, глядаючи за контом Ставіського. Директор банку відмовився спершу видати це конто судовій владі і щойно на загрозу, що візвуть жандармів обсадить банк, відкрив судовим органам конто „Ставіський-Будапештенський банк Беля Гофман“. Конто містить на 14 сторінках всі фінансові трансакції між Александром Ставіським і будапештенською банковою фірмою Беля Гофман. Касову готівку обчислено кругло на 30 міліонів фр. Є це більші платности для ріжних мадярських осіб. Кажуть, що наслідком викриття цього конта слідство в афері Ставіського переходить на зовсім нову базу.

ЧИ СТАВІСЬКОГО ОТРОЇЛИ?

ПАРИЖ, 22. III. ПАТ. Як довідується преса, на основі фільмової знимки, демонстрованої перед слідчою комісією, члени її припускають можливість отроєння Ставіського перед його смертю. Звернено увагу, що на знимці не можна пізнати лиця Ставіського, яке цілком почорніло. У звязку з тим мають знову переслухати комісаря Шарпантіє, який переводив арештування Ставіського в Шамоні.

ЛИСТИ ДО СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 22. III. ПАТ. Деп. Анріо заповів, що доставить комісії оригінальні листи, писані Арлєтою Сімон, пізнішою Ставіською, листи Ромзніно та адвоката Ґібо-Рібо з 1926—28. Листи мають вказувати на двозначну ролю деяких осіб у відношенні до деп. Ґальмот, який умер серед таємних обставин. Документи мають кинути нове світло на діяльність Ставіського.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ.

На основі зібраних досі матеріялів парляментарна слідча комісія рішила потягнути до відповідальности ряд нових осіб, м. і. ген. Барлі де Фурту, який мав посередничити і брати участь у великих ошуканствах Ставіського.

—o—

Проєкт австрійської конституції.

ВІДЕНЬ, 22. 3. ПАТ. Австрійська рада міністрів радить над проєктом нової конституції, що має бути оголошена перед Великоднем. Плянують створення чотирьох палат: культурної, господарської, палати країв і державної ради. Законодатним тілом буде Бундестаг, зложений з представників чотирьох палат. Нова конституція має значно поширити управнення президента республики і канцлера. Перші члени поодиноких палат будуть іменовані урядом, дальших вибиратимуть професійні ґрупи.

—o—

Римський пакт.

Декларація приязни трьох держав і заплата за приязнь.

Львів, 22. березня 1934.

Наради трьох премієрів у Римі не скінчилися фіяском. Навпаки: вони дали більш конкретний вислід, ніж цього сподівалися скептики (чи може оптимісти!). Річ ясна, що куліси заключеного пакту і неоголошені постанови (без яких ні один пакт не обходиться) остануть тайною договірних сторін, в усякому разі бодай покищо до преси не продістались. А проте й оголошений текст пакту та його доповнення, яким треба вважати велику промову Мусолінія, виголошену „випадково“ в той сам час на 5-літньому зїзді фашистівської партії, найшов голосний відгук у міжнародньому світі, як безумовно велика політична подія.

Найголовніше у тій події, це сам факт зафіксування тісного політично-господарського союзу Італії, Австрії і Угорщини. У вступі до пакту стверджується, що „держави пройняті бажанням причинитися всіми силами до европейської відбудови в інтересі незалежности і прав підписаних“. Розшифровуючи штудерну дипльоматичну мову, повища формула означає 1) признання Італією ревізіоністичних прав Угорщини, 2) те саме становище Угорщини щодо територіяльних і кольоніяльних претенсій Франції, і 3) ґарантію державної самостійности Австрії. В той спосіб Італія передусім морально підтримала й політично зактуалізувала ревізіоністичну акцію Угорщини. Зробив це Мусоліні додатково у згаданій своїй промові: „....Ізольована й ограблена з безумовно мадярських земель Угорщина найшла в Італії зрозуміння, яке не датується від вчорашнього дня та яке найшло вислів у численних ходах нашої закордонної політики. Угорщина жадає справедливости й дотримання обіцянок, які їй дали в часах мирового договору. Італія підтримала і далі підтримує ту вимогу. Мадярський нарід є сильним народом, який заслуговує на кращу долю і її матиме“. Вже лише, щоб дістати таку заяву від Мусолінія — виплатилось би угорському премієрові їхати до Риму! Щодо Австрії, то найбільш змістовною є така заява італійського диктатора: „Австрія знає, що в обороні своєї незалежности як суверенної держави може на нас рахувати, і знає також, що ми зробимо все, щоби влекшити долю її народу“. Щож торкається того „облекшення долі“, то з римським пактом звязані є два протоколи, які займаються всілякими торговельними справами поміж цими трьома державами. Туди входить нпр. умова поміж австрійським промислом і двома великими італійськими концернами в справі фінансування і збуту, умова про експорт угорських хліборобських продуктів до Італії, великі транзитові полекші крізь території Австрії й Угорщини до італійських портів (передовсім Трієсту) і т. і. Комісія господарських експертів має працювати до 15. травня і прийти з додатковими пропозиціями, окремаж постійна мішана комісія має дбати за втримування найживіших торговельних звязків.

В той спосіб Австрія і Угорщина безумовно чимало позитивного здобули у Римі. Ціну за скріплення свого політичного становища у середній Европі заплатила Італія. Зрештою, будучність покаже, наскільки заключені торговельні умови виходять Італії на добро чи на зло. Покищо римський пакт надзвичайно скрі-

пив міжнародній авторитет Італії: Мусолініму вдалося зашахувати одночасно обі сторони: і Францію і Німеччину. Різке підтримання угорського ревізіонізму є ударом в сторону Франції і Малої Антанти, гарантування австрійської суверенности є дипльоматичною програною Німеччини. Позиція Німеччини тут постільки сильніша, що Угорщина не менше тісно звязана з Німеччиною, що з Францією, но і німецьких природних впливів у середній Европі ніхто ніяким пактом не виелімінує. Не змінилося теж нішо у тих міжнародніх проблемах (европейський та азійський близький і далекий схід, спільнота ідей), які казали і кажуть іти Німеччині й Італії рамя об рамя.

Багато гірше вийшла на римському пакті Франція. Задоволення з німецької програної у справі „аншлюсу“ мусить бути в Парижі дуже мінорне, коли замісць Німеччини верховодство над Дунаєм переймає знову не Франція, а Італія. Те неприємне почуття збільшує один уступ промови Мусолінія, адресований спеціяльно до Франції: „...Взаємини з Францією назагал поправилися. Але дійсність каже додати, що ні одна з великих і малих проблем, істнуючих між Італією і Францією від 15-ти літ, досі не найшла своєї розвязки“... Під адресою Франції були теж звернені слова про необхідність реформи Ліґи Націй після успішного кінця розбройної конференції, та про смерть Ліґи на випадок, коли та конференція остаточно розіб'ється. Зате щодо Німеччини, то сказані були такі слова: „...Такий нарід, як німецький, вічно тримати обезброєним, це чистий самообман, який розіб'ють факти...“ Якже інша мова, коли вона торкається Франції, а Німеччини!

Тому можна повірити ґазетним звісткам, що у Парижі панує обурення на франц. амбасадора у Римі п. Шамбрена, який посилав був надто оптимістичні звіти про цілі й перспективи римських нарад. На черзі стоїть вирівнання італійсько-німецького спору в справі Австрії. Коли це станеться, при невтрально-прихильній поставі Англії, Франція запише на свій рахунок ще одну програну, у довгому реєстрі програних, які в сумі можуть дати повну її ізоляцію.

Відкриття Львівської Хліборобської Палати.

Дня 21. березня ц. р. відбулося перше засідання Ради Львівської Хліборобської Палати, яке започаткувало нормальну її працю. Підготовчу роботу та організацію бюра Палати перевів відпоручник міністерства хліборобства інж. З. Кржижевський, який з уряду був теж предсідником першого засідання Ради. Як відомо з попередніх вісток до Ради Львівської Хліборобської Палати входить 97 радників, в тому 15 українців, що звязані з українськими хліборобськими організаціями, а 8 українців з т. зв. староруського табору.

Відкрив засідання комісар **інж. З. Кржижевський** та покликав до президії **о. д-ра Тита Войнаровського**, президента „Сільського Господаря“ та **д-ра Казимира Папару**, представника Малопольського Товариства Рільничого. Після привитання комісарем присутніх наступили промови львівського воєводи Беліни-Пражмовського (від усіх трьох східно-галицьких воєвідств, що входять в обсяг праці Палати), представника міста Львова Хаеса, представника Торговельно-Промислової Палати Сулімірського, представника Союзу Хліборобських Палат Фудаковського, предсідника М. Т-ва Рільничого д-ра К. Папари та представника **сен. інж. Юліяна Павликовського** (по українськи).

ПРОМОВА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА КРАЄВОГО Т-ВА ГОСПОДАРСЬКОГО „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ СЕН. ЮЛІЯНА ПАВЛИКОВСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНА ДНЯ 21. III. 1934. НА I. ПЛЄН. ЗАСІДАННІ ЛЬВ. ХЛІБОРОБ. ПАЛАТИ.

З нагоди інавґурації праць хліборобського самоврядування, з нагоди першого пленарного засідання Львівської Хліборобської Палати нехай мені буде вільно від українського організованого рільництва з усією мужеською щирістю звернути увагу на одну правду, на один момент, який вагою своєю ділав на формування Хліборобських Палат, у яких заінтересоване й українське хліборобство.

Українське хліборобство і його суспільні організації, вирощені постепенно жертвенною працею поколінь, ці плоди труду мозолистих рук і творчого духа українського народу, а саме головна його хліборобська корпорація Краєве Т-во Господарське „Сільський Господар“ у Львові, разом із його філіяльною надбудовою у повітах і кружковою по селах та посестра цьогож Т-ва: Українська хліборобська кооперація, обєднана в ідейнім осередку Ревізійнім Союзі Українських Кооператив у Львові як природній своїй надбудові, хоч господарська організація українського народу розвивається від шістьдесятих років мин. століття — не мали змоги серед істнуючого правопорядку і побудованої на ньому дотеперішньої практики у формуванні Хліборобських Палат, обіслати ці Палати представництвом, належним українському хліборобству і його суспільним організаціям.

А чейже давали вони і дають послідовною творчою працею власних сил доказ своєї матеріяльної тугости і моральної вартости. Господарським чином записуються вони добре на сторінках історії розвитку і досконалення сільсько-господарської культури і серед найбільше неприятливих умовин праці вміють вони успішно організувати сільсько-господарську продукцію і її уліпшувати, уміють налагоджувати справно перерібку і збут сільсько-господарських плодів, уміють ширити серед українського, в першу чергу селянського середовища, сільсько-господарську освіту.

Беручи участь у працях Львівської Хліборобської Палати, яка одинока на цілій українській національній території не була зачинена для доступу до неї організованих суспільних форм українського хліборобського світу, українське рільництво бажає впливати у ній безпосередньо на розвиток аграрних справ і на розвязування хоробливо заогненого аграрного питання нашої Батьківщини.

Представництво українського хліборобства у цій Високій Палаті буде захищати інтереси цьогож хліборобства як у ділянці аграрної політики, так і в ділянках агро- і зоотехніки та інших галузях сільського господарства і в ділянці хліборобського вишколу та освіти.

Відношення українського хліборобства — а тимсамим і його представництва у цій Високій Палаті залежне буде від відношення самої Палати, як корпорації публичного права, що діяльність свою завдячує податковому грошеві, до конечностей і потреб українського хліборобства як органічної цілости і заразом найважнішого відтинка українського народнього господарства.

Після промов приступлено до ділової частини, принято до відома звідомлення з підготовчих праць Палати, полагоджено вибір 11-членної управи, до якої ввійшли від українців **о. мітрат Тит Войнаровський** і дідич **Мирон Луцький** (Янчин) та вибір 11 заступників членів управи, між ними з українців **Івана Шепаровича** (Колодіївка) та **інж. Миколу Творидла**. Вибрано також 19 фахових комісій, у яких буде зосереджуватися дійсна праця Палати по 4 до 8 осіб, при чому українці мають представників в усіх комісіях, за виїмком лісової та годівлі коней. Потім ухвалено буджет Палати на рік 1934/35, що замикається в доходах квотою 918 тисяч золотих, а в розходах є на 50 тисяч більший. Цей дефіцит має бути покритий з грошевих резерв, якими розпоряджає Палата. Ухвалено також, що управа має право пересунень поодиноких позицій та їх висоти. Поза цим принято кілька дрібних дезідератів.

На цьому першому засіданні Львівської Хліборбоської Палати був присутній міністер хліборобства, представники усіх трьох воєвідств та ріжних хліборобських організацій. Це засідання започаткувало нову ділянку господарського самоврядування на наших землях, досі нам ближче незнаного, а тому користи з цеї праці, чи її від'ємні сторінки зможемо оцінити щойно пізніше.

Більшовики йдуть до Ліґи Націй.

ПАРИЖ, 22. 3. ПАТ. Преса повідомляє, що в дипльоматичних кругах говориться багато про вступлення Радянщини до Ліґи Націй. Справу будуть розглядати на вересневім засіданні Ліґи. На випадок, якби Радянщина стала членом Ліґи Націй, німецький уряд найдеться в новій ситуації.

Чому більшовики будують памятник Шевченкові?

„Ізв.“ з 9. III. повідомляють з Харкова: „Дня 11. березня для вшанування 120 річниці народження великого українського поета Тараса Шевченка в харківськім міськім саді відбудеться врочисте заснування памятника поетові. Інститут імени Шевченка відкриває до його ювилею велику виставу малюнків роботи Тараса Шевченка. Зібрано біля 700 рисунків та ґравюр. Відкривається також виставу рукописів Шевченка, яка, очевидно, доводить, як контрреволюційні націоналісти фальшували тексти його творів“.

В тім-же самім числі у великім фейлетоні „Поет невільник“ якийсь А. Старчаков між іншим виписує таке: „Українські націоналісти скреслюють революційний зміст творчости Шевченка. Вони переносять цілком у нашу дійсність окремі реакційні елементи, які були властиві його творчосте (!?! УБ)... Вони всяким способом відокремлюють у Шевченка мотиви національної ненависти та видають їх за зміст цілої його поезії. Інколи ці вислови українських націоналістів прикривається архиреволюційною фразою. Так, Скрипник пропонував „загострювати соціялістичною ідеольоґією Шевченка нашу боротьбу з ворожими ідеольоґіями“... „Коли в руках українських націоналістів сфальшований Шевченко перетворювався у смолоскип національної ненависти, то для нас творчість поета є знаряддям інтернаціонального виховання, знаряддям зміцнення солідарности між працьовиками всіх націй“... „Ми полишаємо на поживу розбитої контрреволюції окремі реакційні елементи його поезії“.

Знаючи, що під „інтернаціональним вихованням“ Москви треба розуміти московщення української людности, бачимо, що більшовики будують памятник Шевченкові, не зважаючи на „реакційні елементи його поезії“, щоби сфальшувати та вбити його національні ідеї, щоби зменшити його впливи на відродження та боротьбу українського народу проти Москви.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

—o—

Шпигунська література в Німеччині заборонена.

Як довідується французька преса з Берліна, німецька влада повідомила редакції німецьких часописів, що від тепер забороняється оголошувати спомини та оповідання про шпигунство. Одночасно заборонено кінам висвітлювати фільми, де виступають шпигуни.

Біольоґічне розуміння держави.

Виклад німецького лікаря.

На зборах німецького союзу лікарів у Гальбертштаті говорив перед кількома днями проф. д-р Райтер, шеф державного уряду здоровля, про біольоґічне розуміння держави. Він виводив, що Німеччина потрібує твердих людей, а не безхарактерної збиранини. В основу всякого виховання мусить входити ідеал життя. Лікар часто не хоче бачити в пацієнті людини, важної для загалу. Тому в Німеччині треба вишколювати не меликів, але лікарів, що вміють біольоґічно думати. Людина є цінніша ніж всякі інші річеві вартости. Людина в повній творчій силі представляє вартість 30.000 до 40.000 марок. Коли прикласти цю методу віднювання до німецького народу, то в 1913 р. було річевих вартостей на 350 міліонів марок, попри які людський матеріял представляв вартість 2.000 міліярдів марок. Вартість людини грає для держави дуже велику ролю, коли мати на думці людей, що виконують корисну для держави роботу. На жаль в Німеччині живе поверх одного міліона маловартісних людей, що не дають державі нічого, тільки від неї беруть. Досі німецькі громади давали мало грошей на вдержання здоровля населення. Майбутнє законодавство зробить без сумніву все, що тільки причиниться до відродження німецької родини.

Волоконно-олійний промисл, його організація і перспективи.

(Третя нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла“.)

Є ще на українській етнографічній території чимало галузей продукції, яких досі ще не обняли і не зорганізували українські установи. Сотки тисяч чужих підприємців обертають сировинами і продуктами, витвореними нашим населенням і заробляють при цім немалі суми грошей, живучи достатньо, коли наш продуцент просто голодує, передаючи в чужі руки свою тяжку працю.

Візьмім під увагу хочби волоконно-олійні ростини й продукти, на які в останньому часі звернули увагу й урядові чинники. Це немаловажна галузь.

Статистика виказує, що з Польщі вивозять за границю цих волоконно-олійних сирівців і продуктів на сотки тисяч зол., пр. у червні 1931 р. (дані за цей місяць, що під рукою) вивезено з Польщі лену і конопель за 409.000 зол. А треба зазначити, що поважний відсоток лену і конопель управляється саме на українських етнографічних землях.

Давніше загально багато більше управляли лену і конопель. Нині замість сильного і тривалого волокна з лену і конопель уживається на вироби вправді дешевших, але багато слабших волокон із спроваджуваної з Америки бавовни і юти, дарма, що коли тривалість волокна лену означимо числом 62, то юта має вже лише 32, а бавовна лише 25. Надто конопляні й льняні вироби дуже добре надаються до праня, коли бавовняні не дуже, а юта взагалі не зносить праня. Сьогодні є в краю настрій, і навіть жадання вживати лише краєвих волокнистих виробів, а чужих не допускати до краю.

Тому наші селяни повинні тепер управляти більше лену і конопель, а менше збіжа, яке тепер майже не виплачується, підчас коли продукти лену і конопель ростуть постійно в ціні.

Волокнисті ростини крім доброго волокна дають ще олій і макухи. Льняний олій є навіть добрий проти сильного ґазу іпериту і може мати в будуччині широке застосування. Також льняна вата є ліпша від вати з бавовни.

Деякі круги стараються навіть уліпшити управу лену (напр. на Виленщині); повстають у останніх часах досвідні станції управи лену, напр. в Березвечі під Вильною. І у нас може вла-[illegible] добрий лен, не лише в Голяндії; треба дбати, щоби ростина мала бодай 1.7 мм. грубости і добре волокно та добре зерно.

Є вже і піддержавні льнярські товариства напр. у Вильні і його секція у Львові (Коперника 20).

Досвід виказав, що у нас найліпший лен удається на Підгірю, опісля в Яворівщині і Сокальщині, а на Поділлі слабше; зате на Поділлі вдаються добрі конопли.

Мають повстати урядові льнярські інспектурати в Городку, Сокалі і Комарні. Є вже льняні державні школи в Коросні і Стрию; мають там ще повстати механічні американські [illegible].

Управа волокнистих ростин завжди оплачується. Поза ткацькими виробами (полотна, [illegible], ручники і т. д.) можна масово поширити виріб мішків, линв, пасів, трансмісій, хідників і т. п. Вже державні солярні почали уживати льняних мішків, мають їх уживати внедовзі цукроварні. Багато вивозиться ще й тепер за границю.

У нас вже була невдала спроба зорганізувати льнярське товариство „Волокно“. Але тепер, коли маємо стільки вільних сил і організаційного досвіду, повинні наші фахові круги певно оснувати на твердих організаційних підставах **„Волоколійсоюз“** („ВОС“) або **„Волоконний Український Союз“** (ВУС).

Централя повинна бути у Львові; вона мусіла б позакладати свої „зачіпні пункти“ по цілій українській території (філії чи що) та зразу користуватися істнуючими вже нашими економічними клітинами.

„Волоконолійсоюз“ повинен мати три головні відділи: I. Відділ закупна і продажі, II. Олійний Відділ, III. Відділ волоконних виробів.

I. Відділ закупна і продажі буде займатися [illegible] сирівців, продуктів і півфабрикатів [illegible] у Львові від доставців, через свої філії і за посередництвом наших кооператив. Також відворотно цією дорогою, а також через свої спеціяльні склади-склепи буде розпродувати готові вироби; буде старатися розпродати головно там, де є попит на дані річи, а також розповсюднювати і в інших околицях при інтенсивній рекламі. Цей I. Відділ буде мати пропаґандову секцію, якої завданням буде заводити досвідні поля з найліпшими сортами лену і конопель (в порозумінні з „Сільським Господарем“), щоби випробувати, де і в яких околицях надається управа такого чи іншого роду лену і т. п. Пропаґандова секція буде також старатися поширити управу ріпаку, а навіть гірчиці, якої управа дуже оплачується; завданням цієї секції буде пропаґувати власні вироби („свій до свого“), точно нотувати ціни волоконних і олійних виробів та сирівців на біржі (торгові ціни), а також буде старатися післати до державних ткацьких шкіл якнайбільше число української молоді. — I. Відділ буде мати ще й заграничну секцію, якої ціллю буде вишукувати ринки збуту за кордоном і вивозити туди якнайбільше власних виробів, а також сирівців, закуплених в українських селян.

I. Олійний Відділ буде займатися випусканням олїів зі сімен конопель, лену, маку, соняшників, букви, ріпаку і т. д. Цей Відділ може мати свій олійний склеп (вишукуванням ринків збуту і загальною розпродажю олїів буде займатися I. Відділ). При Олійнім Відділі повинен істнувати склад добірного насіння волокнисто-олійних ростин, а поширюванням цього насіння повинна займатися пропаґандова секція I. Відділу. I цей Відділ може мати великі обороти, коли візьмемо під увагу досить високі ціни цих насінь (лен 40 зол., коноп. сімя 26.50 зол., озимий ріпак 45 зол., льняний макух 19 зол. і т. д. на біржі з дня 10. січня 1934 р.).

М. Кіт.

(Докінчення буде.)

Знову болівійсько-параґвайська війна.

Як повідомляють з Буенос Айрес, після довгих боїв за Ґран Чако приготовляються Болівія і Параґвай до нової великої офензиви. Болівія використала останні місяці, щоби направити шкоди наслідком останніх воєнних невдач. Тепер хоче розпочати на ширші розміри офензиву проти параґвайських становищ. Болівійські летуни обкидали і знищили параґвайську точку опори, форт Фінарес тяжкими бомбами. Великий муніційний маґазин і багато ваґонів з вибуховими матеріялами вилетіли в повітря. В найближчих днях надіються біля форту Аванті великих боїв.

Шляхи розвитку української музики.

(У відповідь п. Антонові Рудницькому).

(Докінчення.)

В. Барвінський, перший на думку Р-го 100-процентовий музик-фаховець, який виказує „частинно“ всесторонність, „майже необхідну“ (чому, див. згадку про Шопена!) для музиків усіх часів. Але цікаве, що Барвінський потрапить це осягнути „цілковитим ліризмом своєї творчости“, яка в додатку „ціла корениться в народній музиці“. Ту музику вправді убрав Барвінський в европейське убрання, але „старе під гармонічним і ритмічним оглядом“.

Не можу з дива вийти, як може колишній учень Барвінського так цілком не орієнтуватися у творчості свого колишнього вчителя і не знати, що багато творів Барвінського написані на власні, оригінальні теми, як нпр.: фортепянові: Прелюдії, Соната, Варіяції, Суїта-Любовчельова соната, два фортепянові тріа, „Заповіт“ (хор, соля оркестра), святочна кантата в честь Митрополита (хор, соля й оркестра) та ін.

Рудницький нічого не згадує про те, що Барвінський є перший український композитор, якого твори найшли дорогу до цілого світу через видання їх („Мініятури“, „Любов“) у світовій накладні „Універсаль Едісіон“. Що ці твори виходять з різномовними написами для поодиноких країв та що їх передруковують в окремих збірниках модерної фортепянової літератури („Музік дер Цайт“ і інших), чи в порадниках для тих, що шукають за доброю модерною музикою. Та найважніше те що Барвінського уважають всюди за кордоном не тільки направду сучасним але й українським композитором який вносить нові українські вартости у світову музичну літературу.

До цієї самої групи львівських композиторів зачислив п. Р. і мене. Зі зрозумілих причин вдержуюся від обговорювання оцінки, яку зробив п. Р. і моїй творчості.

Вище згаданим трьом „представникам поміркованої музики“ у Львові відповідають на Вел. Україні: Сеніца, Ревуцький, Косенко (у п. Р. „Лосенко“), Вериківський (у п. Р. „Верікіскі“), Чишко (у п. Р. „Ґришко), і Данькевич. Так „упростив“ собі справу п. Р., поставивши поруч себе, як приналежних до тої самої групи, цілком різних композиторів, різних знанням, психікою, підходом до музичних проблем і ролею, яку відіграють у нашій музиці. Бо поставити поруч з Ревуцьким, тим нашим першим симфоніком великого світового формату — Сеніцю, автора вправді часом дійсно цікавих пісень, хорів та інструментальних творів, це значить — зробити великих часть Сеніці. Також порівнання Сеніці з Людкевичем щодо такого самого „переломового значіння“ Сеніці на Вел. Україні, як Людкевича в Галичині, де перед Людкевичем не було Лисенка і де дорібок Людкевича є кількісно і якісно без порівнання більший, таке порівнання треба уважати крайно нефортунним. Про симфонії Ревуцького не згадано ні словом. Це тимбільше дивно, бо п. Рудницький виконував його II-гу симфонію у Львові і недавно у Варшаві. Зате згадано про приналежність Ревуцького до групи „більше поміркованих“ і тої, яка „голдує в свей твурчосьці шпедевшисткєм музице людовей“. Направду оригінально схарактеризував п. Р-ий Вериківського, кажучи про нього, що це „солідний, хоча не дуже оригінальний талант, який послуговується надто поміркованими виразовими засобами“.

Чував я вже про різні роди й форми талантів, але про те, що істнують „солідні“ таланти, почув уперше.

Я з розмислом навів слова п. Рудницького при його характеристиці творчости Ревуцького, бо п. Р. придає питанню, чи хтось „голдує“ народній музиці чи ні, окрему вагу. Щодо впливу нашої народньої музики на наших композиторів висказався п. Р. дослівно так: „Для українських композиторів надмірний вплив народньої української музики був — і є — тому шкідливий, що на жаль, замикає він їх очі — й вуха! — на те, що діється у світі, і стоїть на перешкоді до повного зрозуміння і засвоєння собі новітньої музичної мови, всіх її засобів та здобутків формальних і технічних“.

Так коротко і „ядерно“ розвязав п. Рудницький питання, над яким, як над основним коренем всякої музичности всіх націй у всіх віках мозолився, мозолиться і буде мозолитися увесь світ. Адже в остаточнім результаті кожна музика є нічим іншим як розбудова тих елементів творчости дотичного творця, які йому найближчі. Отже **національних** елементів того народу, до якого належить дотичний творець. Виразові засоби, витворені одною нацією, можуть найти пристосування в мистецтві іншого народу, оскільки **відповідатимуть** потребам **і духові** творчости тої іншої нації. Можуть, але не мусять! А й із тих, які можна би зужиткувати, не всі надуться вжити. Та насильне користування деінде продуманими виразовими засобами, без огляду на потребу чи можливість їх пристосування на іншому ґрунті, як тому, де вони повстали, — ніколи не дало й не дасть позитивного результату! Так, як не дало позитив-

вих результатів для дальшого розвитку нашої музики Воробкевичеві, в його часи у нас, на позбавленім скорих звязків сході австро-угорської монархії тоді „модерне" знання німецького підходу до нашої музичности. Успіх і його виразові засоби одного народу можуть бути тільки показчиком, спонукою для іншого народу на те, щоби і він використав якнайбільше свої власні вклади, якими наділила його доля. Колиж він створить у такому процесі розбудови свого творчого „я" нові, невживані дотепер не тільки виразові засоби, але може й нові думки та ідеї, тоді одні і другі підуть у загальну, всесвітню скарбницю людського духа. Та з другого боку трапляється й таке, що і старими, т. ск. „заїзджелими" виразовими засобами може хтось інший сказати щось нове, чого не сказав і той хто ці виразові засоби створив! А скільки разів буває, що дехто й міг би висказатися тими „найновішими" виразовими засобами, але цього не робить, бо бачить, що ще не прийшов час на це, і його, може й із найшляхотнішої думки зроджені виразові засоби принесуть більше шкоди, як добра. Так, як не у свій час кинене — хоча й правдиве слово...

Тому й не ґльорифікуймо виразових засобів як мірила творчости!

Та вернім до розбору дальших частин статті п. Рудницького.

З черги обговорює п. Р. новочасну українську музику, яка „опирається і взорується вже цілком на найновішій европейській музиці і є вповні незалежна від народньої пісні". Передовиком цієї ґрупи є Лятошинський, „індивідуальність найоригінальніша і найбільш універсальна в сучасній українській музиці. Учень Ґлієра, знаменитий знавець орхестри і її пребогатих можливостей,"... І „його опера „Золотий обруч" — це перша українська опера европейської міри"... „Композиторське надбання Лятошинського величезне". Тут п. Р. завдав собі труду й вичислив: опера, музика до кількох фільм, симфонія, 4 квартети, тріо, сонати для ріжних інструментів, багато фортепянових творів і пісень. Навіть 4 галицькі пісні й опера з лібреттом із Франкового „Захара Беркута", що так і кишить від народніх, і то галицьких мотивів, не зашкодили Лятошинському в добрій опінії у п. Рудницького. Таксамо не зашкодило другому „сопутникові" Козицькому (перший Белза, учень Лятошинського), що він написав 8 хорів на народні пісні і квартет-варіяції на купальську тему, — попри „орхестрову суїту (під наг. „Козак Голота") у варіяції для фаґота й орхестри і балету „Порив", про які згадав п. Рудницький.

І на цьому тлі, на тлі такими чудовими красками розмальованого Лятошинського і його ґрупи, пише п. Рудницький про... себе: „Подібним до Лятошинського під оглядом способу висказування своїх думок і свого музичного „вірую" є львовянин Антін Рудницький, знаний теж зі своєї діяльности як капельмайстер. Учень берлінської академії (Шрекер, Шнабель) старається у своїх творах іти з духом часу, управляючи музичну творчість у всіх її ділянках".

Ця, власна характеристика п. Рудницького характеризує самого себе на вище згаданому тлі — не потребує ніяких більше коментарів. Тепер ясно, чому треба скинути Лисенка з педесталу! Але я невдячний (бо зі мною обійшовся п. Р. ще може найоглядніше як одним із трьох членів старшої ґрупи львівських композиторів, признаючи мені знання контрапункту й богатшу гармонізацію та інструментальну фактуру творів) — позволю собі звернути увагу п. Р-го на ще одно недотягнення. Коли п. Рудницький пропустив найменя вчителя при неоднім нашім композиторі і між іншим не згадав про те, що Барвінський, ставши учнем чеха В. Новака, започаткував у нас т. ск. „чеську школу", а зате при собі згадав не тільки вчителя композиції (Шрекера), але ще й учителя фортепяну (Шнабля), то ще треба було згадати і свого першого вчителя В. Барвінського і вчителя дириґентури, з якого школи вийшов „ґенеральний директор держ. опери" — і найголовніше — вчителя історії музики, який навчив п. Рудницького так представляти історичний розвиток музики свого власного народу, як він зробив у своїй статті в „Сиґналах"...

До ґрупи „новаторів" — каже п. Р. — „треба зачислити" Лиська (учня Сука), „дуже талановитого автора кавртету і фортеп. творів і Миколу Колессу (учня Новака), який подає у своїх орхестральних (суїта, варіяції), камерних (фортеп. квартет), фортепянових і вокальних творах „якнайкращі надії". Про те, що майже вся творчість Лиська базується на народній пісні, яку Лисько використовує в дуже оригінальний спосіб суворої шляхотности і вдумчивости, про його кантати, про два ориг. тріо („Катерина" для трьох баритонів, „Ченчик" на 3 фортепиани), нема згадки. Також не згадано, що й творчість М. Колесси базується на нар. мотивах, при чому вже виробляє собі Колесса свій власний стиль підходу до нар. пісні, головно лемківської і гуцульської. Про те, що М. Колесса дуже здібний дириґент, теж не згадано.

П. Рудницький закінчує свою статтю думкою, що „українська музика не має ще причини, щоби була надто горда на себе". За багато в ній „непережитого анахронізму (?), наків[illegible] і [illegible] традиції. Але висказує надію, що при талановитих композиторах і „течії свіжого воздуха від музики заходу" найдеться вона „на добрій дорозі" і вже незабаром зможе відіграти свою ролю і в світовій музиці".

А я думаю, що коли наша музика не тільки не завмерла серед віків нашої многострадальної історії, не тільки не заломилась у ній, але була все живим памятником живучости нашого народу, і нині, не зважаючи на страшне лихоліття, в якому находиться наш нарід, вона не тільки живе, але й доганяє стомилевими кроками ті народи, що стоять у її передових рядах, — то вона, ця наша музика, може бути горда на себе, тимбільше горда, що її прапору ніхто дотепер з українських музиків не обкидав болотом. Навпаки, були між нашими музиками й такі, що своє життя клали на жертвеннику українського народу, якого музику вони носили в серці. Про одного з таких висказався був згірдно п. Р. в одній із своїх „компетентних і відповідальних" статей.

Я щиро бажаю п. Антонові Рудницькому, щоби ніхто ніколи не поставився в подібний спосіб до його творчости. І бажаю ще йому, щоби його муз. творчість зробила для нашого народу таку саму, або й кращу службу, яку зробили у свій час „З окрушків" чи „Гуляли" Остапа Нижанківського, так згірдно згадані колись п. А. Рудницьким. **Доц. д-р Нестор Нижанківський.**

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 29

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Розпущення стрільців. — Присяга. — Виїзд на Закарпаття.

Справу розпущення улекшувала ще та обставина, що між добровольцями не бракувало таких, які радо покидали стрілецькі ряди і після тяжких переходів першого часу поспішали назад до своїх родин. Та всежтаки лишалося ще доволі поважне число таких, що не хотіли відходити. Зі сльозами в очах благали вони залишити їх; та годі було вволити їх бажання, годі було залишити, хоч як хотів я це зробити, хочби для власного бодай спокою. В деяких випадках доходило майже до того, що виглядало це на опір і треба було силою опір поборювати. І сьогодні зі стидом, що палить лице, згадую факт, як я на подвірю бурси у Стрию витягнув шаблю та став плазувати одного добровольця, що подавав себе за львовяка зі Самбора. Як радо хотів би я його перепросити за кинену йому зневагу, як радо поніс би навіть прикрий докір, коби лише міг я з ним стрінутися! Але тоді був я справді при упадку і духових і фізичних сил. Моя хороба, ісхіяс, стала відзиватися дуже сильно і я чув, як я вже починаю тягнути за собою праву ногу, як починав мені дошкулювати біль у правім клубі. А надто повне незнання того, які повіти Галичини заняті, а які ні. Особливо бракувало всяких вістей щодо повітів на південь від Дністра, в області Карпат. А в ті сторони розпущено добровольців найбільше. Коли я собі відтак подумав, що вони готові попасти в російські руки, а ще надто з документами в руці, які виразно вказували, що це добровольці, то уявляв собі, як їх москалі мучитимуть, а може й засуджуватимуть на смерть. А й політична сторона всього діла представлялася в дуже поганому світлі. Коли розпущені добровольці попадуться в руки москалів, а ті їм покажуть до очей, що держава, в якої обороні вони хотіли стати добровільно, не приняла їх, то тоді можуть їх симпатії обернутися в сторону зовсім непожадану ані для монархії, ані для української справи. Словом, перейшов я тої днини (2. і 3. вересня 1914 р.) ціле пекло. Тому й не треба дивуватися, що я був рішився взяти розбрат з життям. Може ті мої слова роблять враження оперетковє, але я говорю щиру правду, хоч чую, що вони не приносять мені великої чести. Я соромлюся того дуже, що був такий малодушний у тих хвилинах; але мене може зрозуміти той, хто таке саме або подібне переживав, як я. Одинокою моєю остоєю була ще згадка на мою бідну родину, що десь тинялася по Карпатах без грошей, без змоги далі рушитись, засуджена на тяжкі злидні, від яких хіба я один можу їх вирятувати.

А тут у Стрию великий переполох. Можливо, що вже прийшла вістка про заняття Львова москалями, про їхній перехід Дністра коло Миколаєва. А навіть, колиб і ті вісти не були дійшли до Стрия, то вистало лише дивитись на те, що в самім місті діялося. Звивали шпиталі, вивозили ранених і хорих, а треми повертали в сторону Дрогобича та Сколього вже цілий день і ніч з другого вересня на третій. Я мав уже повну певність того, що й Стрий не довго буде в наших руках, коли дістав приказ зі стац. команди, що зложення присяги не відбудеться 4-го вересня з полевою Службою Божою, але таки 3-го в год. 5. попол. На площі коло касарень краєвої оборони зібралося понад 2.000 добровольців до присяги. Прийшов стац. командант, прийшов ще один надпоручник, принесли український текст присяги, який я прочитав після коротького пояснення деяких воєнних артикулів. Повторювані стрільцями слова присяги відбивалися тяжким відгомоном у моїй душі, а вже переходили в дійсно душевні муки, коли підполковник зажадав від мене, щоби я сказав кілька слів до добровольців та закінчив свято окликом у честь цісаря. Що я говорив, не тямлю, не памятаю також, чи співали стрільці австрійський гимн та „Ще не вмерла". Моя сумна роля не давала мені прийти до себе. Знаю тільки, що підполк. після усього заявив мені, що чергової днини, тобто 4-го вересня, мають усі бути вже зрання на двірці, бо відїдуть до Мукачева, де й дістануть дальші прикази від львівської військ. команди. Після видання конечних заряджень пішов я на свою кватиру і тут у горячці поклався на ліжко, щоб набрати сил до дальшої дороги.

Коли я чергової днини вставав з ліжка, чув, що своїми силами не зайду на залізницю і мусів узяти фіякра. Болі в клубі збільшилися так, що нога відмовляла послуху. А те, що я побачив на двірці, ще збільшило моє терпіння. Двірець завалений річами втікачів. Жінки зі своїми дітьми при своїх убогих клуночках чекали як Божого милосердя, коли заладують їх у вагони, щоб відставити у безпечне місце. А

приступлять до неї", пише „Пті Парізіен" і ПАТ слушно передає той голос, як характеристичний для підходу до цієї справи французької опінії. Коли сьогодні Франція щораз наближується до стану повної міжнародньої ізоляції, то — очевидно — мусить шукати ще більшого затіснення звязків з тим партнером, до якого наосліп довела її її короткозора еґоїстична й верховодницька політика. І Совіти своїми вимогами, які ми на вступі навели, ставлять лише точку над „і": тісний військово-політичний союз з Францією мусить бути основою, на якій може спиратися французько-совітська співпраця на терені Ліґи. Зовсім теж льоґічно Совіти згори висувають такі умовини, які не залишають ніякого сумніву, що з моментом кристалізації бльоку Америка—Франція—Совіти—Мала Антанта, все завдання, вся ціль Ліґи Націй зводиться до одного: до оборони Совітів перед дійсними й уроєними противниками!

Інша річ, чи Франція втратить настільки почуття дійсности і свого історичного інтересу, щоби підписувати пакт не лиш ненападу, але й допомоги з Совітами. Це дуже ризиковна річ давати себе втягати в далекі міжнародні конфлікти, які своїм громадянам ніякої користи не всилі принести, і приклад Анґлії, що рішуче відмовилась від ролі ґаранта „східного Льокарна" у первісній французькій концепції — повинен бути повчаючий. Інша теж річ, чи перетворення Ліґи в установу совітської експозитури не буде останнім цвяшком до її допомоги. Не про „ренесанс" Ліґи може бути мова, як про це тріюмфально голосить французька й ендецька русофільська преса, а про самовбивчу дискредитацію і безславний кінець. Історичного біґу подій та „велика" подія не змінить, а той біг іде невідхильно і проти Совітів і проти франко-совітської Ліґи.

Лист Й. Е. Апостольського Нунція у Варшаві до Й. Е. Митрополита Андрея.

„Редакція „Мети" дістала для оголошення від Й. Е. Митрополита Андрея лист Й. Е. Апостольського Нунція у Варшаві, з датою 12. лютого 1934, у справі Апостольської Адміністратури на Лемківщині. Митрополит Андрей уважає себе приневоленим цього листа подати до прилюдного відома — з огляду на занепокоєння української опінії. Лист поміщуємо у перекладі з французького оригіналу. Ред.

Ап. Нунціятура в Польщі.
Ч. 12564.

Варшава, 12. II. 1934, у Свято Коронації Св. Отця.

Високопреосвящений Ексцеленціє!

Декретом з дня 10. II. ц. р. св. Ап. Престіл утворив Ап. Адміністратуру для 9-ох західних деканатів перемиської епархії, зн. там, де мешкають лемки. Уважаю дуже вказаним повідомити Ваше Високопреосвященство Ексцеленцію про це рішення Св. Отця, а зокрема додати до нього деякі пояснення, що дозволяють В. Е. й Епископатові Львівської Церковної Провінції точно зрозуміти цей акт Ап. Престола в його правдивому світлі пояснити його вірним у найбільш автентичний спосіб.

Бо справді треба боятися, щоби ті ріжні течії політично-національні, які від давна перехрещуються в обсязі лемківської проблеми і роблять її через те такою дуже складною, може не схотіли приписувати на своє конто цей по суті виключно церковний акт і толкувати його кожна на свій лад та на свою користь, затемнюючи таким робом правильний погляд тих дорогих католицьких вірних, що є такі дуже близькі серцю Свят. Отця.

Св. Ап. Престіл кермувався в цьому рішенні виключно великим принципом, який є мотивом і ціллю всіх його ділань, а саме: „Salus animarum suprema lex esto".

В. Е. дуже добре знають, що чимраз сильніша пропаґанда релігійної схизми на лемківській території вимагала якнайскорішого ужиття надзвичайного засобу, щоби спинити цей рух, такий дуже шкідливий для спасення душ та щоби, по змозі, за помічю Божої благодати і Божого милосердя, привернути там св. катол. Єдність, поза якою нема спасення. Кожна проволока в цій справі побільшувала небезпеку, що в ній находилися дорогі лемківські вірні.

Тому, що віддавна перемиські Ординарії жалувалися на надмірний тягар їхньої праці і відповідальности з огляду на великий простір їхньої Епархії та чисельність їх вірних, поділ цього Епископства ставав вимогою, якої актуальність та конечність збільшувалася з року на рік.

Установлення нової гр.-католицької Дієцезії в теперішньому стані, звязаному з конкордатом, який устійнив число дієцезій, представлялося річю більше складною. Отже Свят. Отець рішився сотворити Ап. Адміністратуру, яка юрисдикцію перемиського Епископа на вище згаданій території лише завішує і таким чином перем. Епархія залишається під правним оглядом неподіленою, а ненарушеною стає також ерархічна єдність Церковної Провінції.

На Ап. Адміністратора „ad nutum Sancte Sedis" назначено о. пралата Миколу Нагорянського, свящ. гр.-кат. обряду, знаменитого під кожним оглядом, який користується повним довірям не тільки церковної Влади, але також і своїх. Треба надіятися, що приноровлення такого надзвичайного засобу, повіреного спокійній та освіченій ревности нового Ап. Адміністратора, дасть якнайкращі висліди на полі душпастирювання населення Лемківщини.

Стоючи тут, так як усе і всюди, понад політичними і національними непорозуміннями даного менту і не улягаючи впливові ніякої сторони, Католицька Церква наміряє цим рішенням Найвищого Архиерея, Спільного Отця всіх вірних, осягнути лиш одну ціль, а саме: принести цілій церковній і душпастирській праці для вірних гр.-кат. Лемківщини розумну полекшу, а разом з тим опертя і лік, який покажеться найбільш доцільним для скріплення тих вірних у католицькій вірі та дасть їм спроможність брати участь у щораз-то більшому ступні в цій превеликій благодати, що її Церква дає людям: „Pax Christi in regno Christi".

При цій нагоді прошу Вас, Дорогий і так дуже гідний пошани Ексцеленціє, приняти отсі пояснення, що я їх Вам пересилаю, як новий доказ і новий вислів тої великої братньої любови, що я її для Вас маю.

Вашого Високопреосвященства Ексцеленції дуже відданий брат у Христі

Fr. Marmaggi m. p.
Архиепископ Адріянопільський,
Апостольський Нунцій.

АҐЕНЦІЯ „ВСХУД" ПРО АПОСТОЛЬСЬКУ АДМІНІСТРАТУРУ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Після проголошення Апостольської Адміністратури для Лемківщини півофіціяльна львівська аґенція „Всхуд" опублікувала такі завваги, які дістала з політичних кругів (подаємо в дослівному перекладі):

„Іменування апостольського адміністратора для Лемківщини має на області Галичини (в оригіналі: Малопольскі) далекосягле значіння. Церковні взаємини на Лемківщині і ситуація староруського руху вимагають під цей момент докладнішого обговорення. Якщо глянемо на історичний розвій випадків, то в 1922 р. були ми свідками на нашому терені спільного українсько-староруського фронту, що виявилось у підході тих партій до виборів. Обі ці партії не взяли участи у виборах. Кілька років пізніше вилонюється зі староруської партії політична група з орієнтацією на Польщу. І звідтіля повстають перші розбіжности між тією групою з одного і з українцями та москвофілами з другого боку. Спільний фронт частинно заломлюється. Але вже в р. 1930 настає повний розлом: старорусини вибирають двох послів: о. Яворського і М. Бачинського (обох з листи ББ; першого з Радехівщини, другого із Самбірщини, але не з Лемківщини. — Примітка Ред.). Орієнтація старорусинів на Польщу викликує вже сильну реакцію українців і москвофілів проти старорусинів. З трьох напрямків: українського, москвофільського і староруського (з орієнтацією на Польщу) повстає ситуація така, що українці бажають опанувати староруські орґанізації, а москвофіли або заломлюються, або розпливаються в українськім морі, або зберігають русофільські позиції, міркуючи, що розпливання мас в українськім морі і менше шкідливе, як співпраця з Польщею. Арґументом було переконання, що українські землі і так стануть колись „русскими": „триединство і неделимая" так опанували думками москвофілів, що серед москвофільських кругів запанувало переконання, що все „колись буде зеднане разом".

Біляне староруського руху. Тим напрямкам протиставилась т. зв. „група Народнього Дому" у Львові, яка з ходом подій приєднала для своєї ідеольоґії великі ряди прихильників і постійно їх приєднує. Ідеольоґія тієї групи найшла великий відгомін на Лемківщині, ... настає основна переоцінка понять і посіб... зріст тієї т. зв. орієнтації на Польщу. Ренесанс староруського руху в тій новій формі захоплює такі великі круги, і тому виринула потреба оснувати епископство на Лемківщині — центральну церковну станицю, яка з точки погляду інтересів церкви відограла би безумовно історичну ролю. З настроями серед староруських кругів, з поглибленням орієнтації на Польщу починають боротись і стиратись характеристичні настрої українського духовенства, яке в багатьох конкретних випадках посвячує інтерес греко-католицької церкви в хосен політичної боротьби. Форми тієї боротьби доволі відомі, находять часто відгомін на сторінках преси і в судових процесах.

Характеристичне становище Апостольської Столиці. Апостольська Столиця, обсервуючи це, мусіла дійти до висновків, які наказали найвищим церковним орґанам влади заняти становище і швидко інтервеніювати. Рух ствердив понад усякий сумнів, що гіпертрофія розполітикування серед духовенства прорідила ряди вірних греко-католицької церкви на Лемківщині. Виявилась конечність перевести доцільну і радикальну операцію. Апостольська Столиця вирішила утворити спеціяльну станицю, яка в деяких випадках протиділала б шкідливій протикатолицькій праці українського духовенства. Треба признати і підкреслити, що інтерес католицької церкви, бачений з вищої точки контролі Апостольською Столицею та державний інтерес зійшлись разом і тому концепцію іменувати апостольського адміністратора на Лемківщині мусять державні чинники повитати з найбільшим признанням.

Креування тієї нової станиці є однозначне з оснуванням четвертого з черги греко-католицького епископства, але не з українським характером, лише староруським, пристосованим до потреб населення. (Підкреслення наше).

Як довідується аґенція „Всхуд", при новім епископі відкриють духовну семинарію і гімназію клясичного типу. Слід сподіватися, що вже небавком область діяльности апостольського адміністратора на Лемківщині буде виділена і точно означена. Апостольський адміністратор о. М. Нагорянський буде залежний безпосередньо від Риму. **Широкі маси старорусинів витають рішення Апостольської Столиці як важливий крок усунути аномалію, бо в часі розполітикування деякої частини українського духовенства** греко-католицька церква перемінилась на українсько-католицьку станицю, що для руського населення було доволі дразливе, а для католицького світа небажане".

Демонстрації проти фільми.

ПАРИЖ, 22. 3. ПАТ. Б справі вчорашнього бомбового вибуху в Берліні агенція Авас повідомляє, що замах був спрямований проти властитика кіна Капітоль, австрійського громадянина Давида Олівера, що виставляв фільму „Катерина Велика". Фільма викликала маніфестації націонал-соціялістів.

Неспокій в Еспанії.

В Севілі вибухла в домівці народньої організації бомба, що легко ранила декого із присутніх членів. В Малязі йдуть арештування небезпечних екстремістів. В селі Рібера (провінція Овієдо) підпалив з політичних мотивів начальник громади з громадськими радними громадський уряд. Всі акти згоріли. З того приводу арештували 33 особи.

Велика пожежа в Японії.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. В місті Гакодате, що має 200.000 мешканців, вибухла велика пожежа, що знищила більшу половину міста. На основі дотеперішніх обчислень у вогні згинуло досі не вгашена.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. Велитезна пожежа в місті Гакодате знищила 80 прц. будинків. 150.000 людей залишилось без даху над головою. Мешканці хороняться на кораблях, які прибули до порту. Майже всі головні державні будинки і публичного вжитку є знищені. Тому, що згоріла електрівня, в місті нема світла. Всі телефонічні дроти перервані. Мешканці не мають харчів ані води до пиття.

Шпигунська афера у Франції.

ПАРИЖ, 22. 3. ПАТ. Викрита недавно шпигунська афера приймає щораз більші розміри. Справою заінтересувалися не тільки чинники французькі, але й англійські та американські. Англійська поліція занята тепер розглядом взаємин, які удержували Світс та його жінка з підозрілими особами в Англії. Нотатки, найдені в їхньому мешканні в Льондоні, позволили відкрити ключ до дуже скомплікованої системи шифр.

По широкому світі.

— Англійська преса принесла вістку з Берліна, що на розі вулиць Вільгельмштрассе і Унтер ден Лінден вибухла бомба, кинена з поверха. Бомба впала після переїзду самоходу, яким їхав мін. Ґерінг у супроводі команданта штурмових відділів Бранденбурга. Бомба попала в другу таксівку, що саме туди надіхала, ранячи шофера. Німецьке інформаційне бюро заперечило цю вістку.

— Німецький концентраційний табор у Зоненбурзі зліквідували,а інтернованих перевезли до інших таборів.

— Суд у Кельні присудив на примусову стерилізацію пять осіб, обтяжених дідично.

— У Варендорфі засуджено на 10 місяців вязниці ректора монастиря Бекера за образу провідників гітлерівського руху.

— Наслідком зливних дощів у західній Югославії виляла ріка Сава, заливаючи великі простори. Місто Сусак біля Загребу стоїть під водою.

— „Берлінер Таґеблят" наслідком фінансової кризи переговорює з деякими сильнішими часописами, з якими хоче фузіонувати.

— В Баварії випущено з охоронної вязниці 600 осіб, які обіцяли не шкодити німецькій державі.

Про поплатність управи тютюну.

ЦІННИК ТЮТЮНЕВИХ СИРІВЦІВ НА 1934 Р.

У розпорядку Міністерства Скарбу з дня 16. І. 1934 р. находимо докладний цінник тютюневого сирівця на 1934 рік, а також умовини викупу цього сирівця від плянтаторів та поділ сирівця на здатний і нездатний до вжитку.

Тютюневе листя поділене на шість категорій ріжних відмін, а в межах кожної категорії на чотири або пять кляс; понад клясами поставлено т. зв. клясу добірну.

Встановлено в ріжних категоріях і клясах нижче наведені викупові ціни:

I. категорія. Папіросковий середньо- та дрібнолистий тютюн (орієнтальний), що цвіте червоно й рожево. Ціна за один кільограм тютюневого листя у клясах: добірня — 5,10 зол., І-ший — 4,60 зол., ІІ-гій — 3,00 зол., ІІІ-ій — 1,60 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-тій — 0,25 зол.

II. категорія. Папіросковий великолистий тютюн „угорський-городовий", що цвіте рожево. Ціна за 1 кг. у клясах: добірній — 2,80 зол., І-ший — 2,30 зол., ІІ-гій — 1,90 зол., ІІІ-ій — 1,10 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-ій — 0,25 зол.

III. категорія. Циґаровий тютюн, що цвіте рожево й червоно. Ціна за 1 кг. у ріжних клясах: добірній — 1,90 зол., І-ший — 1,50 зол., ІІ-гій — 1,20 зол., ІІІ-ій — 0,80 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-ій — 0,25 зол.

IV. категорія. Тютюн Кентукі, що цвіте рожево. Ціна за 1 кг. у клясах: І-ший — 1,50 зол., ІІ-гій — 1,10 зол., ІІІ-ій — 0,60 зол., IV-ій — 0,25 зол. Добірної і V-ої кляси нема.

V. категорія. Махорка, що цвіте жовто. Ціна за 1 кг. у клясах: І-ший — 1,35 зол., ІІ-гій — 1,00 зол., ІІІ-ій — 0,60 зол., IV-ій — 0,25 зол. Добірної і V-ої кляси нема.

VI. категорія. Папіросковий великолистий тютюн „Вірджінія", що цвіте рожево. Ціна за 1 кг. у клясах: І-ший — 2,20 зол., ІІ-гій — 1,40 зол., ІІІ-ій — 1,00 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-ій — 0,25 зол. Добірної кляси нема.

В І. і ІІ. категорії поділ на кляси зроблено на підставі походження листків (найцінніші вершкові й підвершкові, далі йдуть середні, надсподаки, відростові і сподаки) та їх кольору (найкращі золотисто- й червоно-жовті, далі йдуть цитриново-жовті, ясно- й червоно-брунатні, врешті темно- й зеленаво-брунатні).

В ІІІ. категорії поділ зроблено на підставі походження листя й механічного ушкодження одначе тут найцінніші є середні листки. В IV. і V. категорії підставою до поділу на кляси є величина, вага і змістовість листя, врешті — VI. категорія поділена на кляси на підставі кольору, як І. і ІІ., та змістовности листя, без огляду на його походження. До останньої кляси переважно зачислено листя ушкоджене або неповязане у вязанки.

Доставлене листя мусить бути посортоване на окремі категорії і кляси й повязане за хвостики в половині їх довжини або при помочі листової бляшки конопляним або льняним шнурком у вязанки по 15—20 штук (а V. категорії 20—30 штук).

Вязанки тютюну ріжних кляс або родів клясифікують у найнижчій клясі, або, як листя мішане, по 25 сотиків за кільограм.

Листя повязане неприписово викуповують по ціні нижче 10 сотиків за кільограм. Невроджене листя IV. категорії І., ІІ. і ІІІ. кляси та повязане у вязанки, але невипростоване листя IV. і V. категорії І., ІІ. і ІІІ. кляси, також викуповують по ціні нижче 10 сотиків за кільограм.

Всякий недосушений, незрілий, занечищений сторонніми домішками, знищений недугами або заплісніліий матеріял окреслено як нездатний до вжитку, хочби окремі листки одної вязанки й були добрі.

Механічні ушкодження обнижують клясифікацію тютюну на одну клясу, оскільки ушкодження не перевищують 1/3 листової бляшки. При більших ушкодженнях листя уважають за частини листків. Ті самі приписи відносяться і до ушкоджень недугами.

Нормальне висушення тютюну окреслено на 18 проц. вогкости в І., ІІ., ІІІ. і VI. категорії та 19 проц. у ІІ. та IV. категорії. При більшій кількости вогкости відповідно зменшують вагу доставленого тютюну й обнижують клясифікацію.

Відростове листя мусить бути зріле, здорове, висушене та повязане у вязанки.

Ціну за 1 кільоґрам дозрілого, чистого і здорового тютюневого насіння з силою кільчення не менше як 85 проц. встановлено 10 зол. для тютюну І., ІІ. і ІІІ. категорії, 12.50 зол. для IV. і VI. та 8 зол. для V. категорії. Ціна за насіння з силою кільчення 50 до 85 проц. є відповідно нижча, насіння зі силою кільчення нижче 50 проц. уважають за нездатне до вжитку.

До продукування насіння й відростового листя потрібно мати окремий дозвіл.

За довіз тютюневих стовбурів та інших частин тютюневої рослини, що не підлягають викупові, будуть платити в деяких випадках по 3 сотики за кожні повні 20 кільоґрамів матеріялу і від кожного кільометра довозу з плянтації до місця викупу.

Заведення управи тютюну можуть признавати плянтаторам 10 проц. додаток до викупової ціни за дбайливе розсортування і також зложення вязанок тютюневого сирівця І. категорії кляс добірної, І. і ІІ., та ІІ. категорії кляс добірної і І-ї.

—o—

НОВИНКИ

— **ДО ЦЬОГО ЧИСЛА долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на квітень. — АДМІНІСТРАЦІЯ.**

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 26-?

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 24. ц. м. в год. 19. відбудуться в домівці Т-ва при вул. Чарнецького 26/ІІ. сходини, на яких відчитають казуїстичні випадки д-ра Р. Могильницького. 1290

— **Засідання Фільольоґічної Секції** Наукового Т-ва ім. Шевченка відбудеться в понеділок, дня 26. ц. м. в 18. год. в бібліотеці т-ва.

— **Порадництво і здоровля людини** — виклад на цю тему від Української Професійної Поради виголосить **д-р Іван Довбуш** дня 24. березня ц. р. в домівці Кружка Ганни Барвінок, вул. Мохнацького 12/І, в год. 6-ій вечором. Численна участь слухачів побажана.

— **З радіо.** Львівська радіостація передаватиме з Варшави в суботу, в год. 16.25 відчит в українській мові проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького п. з. „Праця Українського Інституту в Варшаві".

— **Аматорська вистава в Коломиї.** Вокально-драм. гурток при чит. „Просвіти" в Коломиї відіграє в суботу, 24. ц. м. в салі Щадничої Каси „Ірод Великий", історичну драму з часів Різдва Христа в 4 діях з прольогом і епільогом Дм. Николишина. Початок в год. 7.30 веч. Частина доходу призначена на Захоронку в Коломиї.

— **Одно овечеве дерево на двох мешканців.** Продукція овочів у Польщі стоїть, як стверджують статистичні обчислення, дуже низько хоч надвишка привозу овочів над вивозом зрештою дуже незначним, в останніх роках спадає: в 1931 р. давала 17 міл. зол., в 1932 р тільки 9 міл. зол. Такий великий недобір пояснюється недостаточним ще розвитком садівництва щодо скількости і якости. Загальну скількість родючих овочевих дерев обчисляють кругло на 16 мільйонів. З того числа 50 проц. припадає на яблоні, 20 проц. на груші, решта на дерева кісткових овочів. Отже пересічно одно дерево припадає на двох мешканців, коли напр. в Німеччині або Чехословаччині на одного мешканця припадає середно 3—4 дерев. Річну продукцію Польщі можна оцінити на 18 тисяч тон овочів, з того 110 тисяч тон яблок, 40 тис. тон грушок і 30 тис. тон кісткових овочів. Значна часть тієї продукції не надається до торговлі як товар безвартісний, тому що наші сади мають переважно аматорський характер.

— **З відчитово салі.** В суботу, 17. ц. м. в залі Української Професійної Поради у Львові виголосила п. Ліда Туркевич черговий реферат на тему: **Порадництво і Школа.** В старанно обробленому рефераті прелеґентка звернула увагу на необхідність тісної співпраці між школами і професійною порадною. Така співпраця наближує школи до реального життя.

Чотири умовини Совітів.

„Дейлі Телеграф" обговорює в числі з 22. ц. м. справу входу Совітів до Союзу Народів, що поставили такі чотири умовини: 1) всі держави, які належать до С. Народів й досі не визнали Совітів, зроблять це. 2) Союз Нар. оголосить деклярацію про расову рівність (ця точка попереджена проти гітлеризму), 3) Союз Народів офіціяльно протиставить договір Союзу до пакту Кельоґа, 4) вступ Совітів до Союзу Народів попередить совітсько-французький договір приязни. Крім тих інформацій „Дейлі Телеграфу" в Льондоні кажуть, що Совіти поставили ще дві доволі важні умовини: 1) Якщоб Совіти увійшли до Союзу Н., був би принятий протокол, що Совіти не підписали версайський договір, не визнають його постанов і не відповідають за його наслідки та 2) Союз Нар. прийме означення напасника як у договорах Совітів з Польщею. Остаточно ті дві точки не може приняти Англія, бо тоді мала б зв'язані руки навіть у відношенні до Єгипту булаб паралізованою.

Населення Москви.

МОСКВА, 22. III. ПАТ. Згідно зі статистикою з 1. березня 1934 Москва має 3,600.000 населення.

СУТИЧКА ШОФЕРІВ ІЗ ПОЛІЦІЄЮ.

НЮЙОРК, 22. III. ПАТ. Вчора вечором в околиці Бродвею прийшло до сутички між страйкуючими шоферами та поліцією. На поклик страйкарів прийшло ок. 5.000 шоферів, які заняли Бродвей та стали нищити таксівки, яких власники не прилучилися до страйку. З хвилиною закінчення вистав у театрах і кінах заворушення повторилися. Спокій привернули щойно як прийшли сильні відділи поліції.

—o—

НЕ БУДЕ СЛОВА „РЕСПУБЛИКА".

ВІДЕНЬ, 22. III. ПАТ. Як повідомляє „Вр. Цайт." у проєкті нової австрійської конституції пропустять слово „республика". Офіціяльна назва Австрії в міжнародніх взаєминах буде: „Австрія" або „Союзна держава Австрія". Рада міністрів радить тепер щодня над проєктом конституції. Радять передвсім над відношенням союзного уряду до краєвих урядів. Сподіном найближчого тижня поінформуються про думку представників союзних країв.

Проти фільонімецької мадярської орієнтації.

Проти встрявання у внутр. справи Мадярщини.

БУДАПЕШТ, 22. 3. ПАТ. На вчорашньому засіданні парляменту пос. Палявічіні інтерпелював премієра в справі мадярської закордонної політики. Бесідник вказав, що найбільшою помилкою є саме фільонімецька орієнтація тієї політики. Коли Мадярщина йтиме з Німеччиною, то ніколи не здобуде своїх нац. ревіндикацій. Посол домагався від уряду, щоби відкинув усякі спроби міністрів держав Малої Антанти встрявати у внутрішні справи Мадярщини. Торкається це справи реставрації монархії на Мадярщині. Справа геґемонії в наддунайській долині вяжеться тісно зі справою реставрації монархії. Хто перший переведе її, той перший здобуде геґемонію на тій території.

—o—

Ґураґан над Японією.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. З приводу телеґрафічної та телефонічної перерви з Гакодате нема досі подробиць та точних підрахунків жертв. Відомо тільки, що військо й вогнева сторожа опанували вогонь щойно в год. 7. рано. Населення охопила паніка, бо над містом шалів ґураґан. Він розшалівся зрештою й над цілою Японією, спричинюючи велике знищення. За дотеперішніми підрахунками мусітимуть асекураційні т-ва в самому тільки Гакодате виплатити більш як 50 міл. єн.

—o—

Втеча шахтярів із Донецького басейну.

МОСКВА, 22. III. ПАТ. Із Донецького басейну повідомляють знову про втечу шахтярів. Втеча прибирає масовий характер з причини поганих мешканевих і харчевих умовин. Багатьом копальним грозить невиконання пляну з причини недостачі робучих рук.

—o—

ДЕ ПОДІВСЯ ІНСУЛ?

ПОРТ САЇД, 22. III. ПАТ. Пароплав „Меотіс", на якому находиться Інсул, не переплив досі Суезького каналу. В портових колах догадуються, що Самуель Інсул пересів на гидроплян, а теж, що пароплав змінив курс на захід і що Інсул задумує поїхати до Монте Карльо.

Ширіть наш часопис!

— На польську академію дня 19. ц. м. у Штрасбурзі напали комуністи і щойно поліція змогла їх розігнати. Є кількох побитих. — У Симферополі на Кримі присудили дир. фабрики тракторів за лиху продукцію на 10, дир. механічного відділу на 7 і технічного контрольора на 5 літ вязниці.

З судової салі.

СЕРЖАНТ, ЩО ВБИВ УКРАЇНКУ.

Перед військовим судом у Львові почався процес проти сержанта Томаша Рупи зі Станиславова за вбивство з револьверу своєї нареченої, української дівчини Елеонори Недільської з Крехович біля Станиславова. Процес викликав велике зацікавлення, яке хто зна чи й булоб, якби підсудний не вніс політичного моменту на судову салю.

Серж. Рупа, типовий бабій і льовелясь, що ради грошей служив колись в українській а тепер в польській армії, людина, що по 4 роках подружжя покинула дружину й перейшла на православне, щоби вженитись удруге, наречений, що „кохав" Недільську і водночас мав інших дівчат, що тероризував родину нареченої, приходив до неї наніч, говорив з нею по українськи та забирав від неї гірко запрацьований її голкою гріш, нагальний і авантюрист, як це стверджують його товариші, ця людина у військовому однострої пробує зі себе робити на судовій салі героя і настроїти прихильно до себе суддів тим, що мовляв, головним мотивом злочину було те, що він був поляк-патріот, а Недільська — українка й остаточно на цьому тлі виріс конфлікт.

Справа виглядає тимчасом зовсім інакше. Рупа заімпонував зразу Недільській, але згодом вона побачила, що це за тип і почала від нього бокувати, навіть найшла собі іншого нареченого. Проти Рупи був теж її вітчим, примірний зрештою громадянин: українець Вовчух і його дружина, що скоріше пізналися на ньому й такого як він зятя собі зовсім не бажали. Згодом Рупу перенесли до Львова і він вирішив перед відїздом туди на або-або: Остання рішуча відмова Недільської довела до того, що він витягнув револьвер та стрілив до неї пять разів, кладучи її трупом, зокрема стрілив і до її матері, що вбігла на гук вистрілу.

Так було насправді, так стверджує батько вбитої, її брат і товаришки. Але серж. Рупа змальовує тло злочину інакше. Каже, що вона була активною членкою „Лугу" й „Сокола", хоч ледви чи на 7 міліонів українців є один, що належав би водночас до цих двох організацій та впевнює, що її батько, українець-патріот, намовляв його до шпіонажі в користь Совітів, хоч відомо, що кожний українець-патріот мусить бути їх ворогом. Що більше: Бажаючи настроїти суддів до себе прихильно та зробити себе жертвою, кидає він і на небіжку клеймо — ось мовляв, вона намовляла мене перейти до українців і навіть впевняла, що „Польща й так довго не витримає", певний того, що вона з цього боку гробу того не спростує.

Остаточно можна українці любитись в сержанті і сержантові в українці. Але не можна брати під увагу брехливого патріотичного патосу там, де йде про звичайне душегубство, не можна очорнювати небіщиків і клеймити українця-батька підлістю намови до шпигунства тоді, як усі дотеперішні зізнання перечуть цьому і перед судом стоїть звичайний злочинець, дарма, що з патріотичними фразами на губах. Польська брукова преса, беручи в оборону серж. Рупу, доказує тільки ще раз свою мораль.

СПОРТ.

ПІНҐ-ПОНҐ.

Орг. пінґ-понґовий комітет УСС організує тепер змагання за дружинове мистецтво Львова. До змагань цих стануло 6 дружин, кожна по 7 грачів. Дотепер розіграно вже першу рунду і табелька представляється ось-так: 1) Плай: 25 точок, 2) Сокіл III: 21 т., 3) Плай II 18 т., 4) Сокіл IV: 17 т., 5) Тризуб: 17 т., 6) II Сокіл III: 7 т. Друга рунда буде розіграна до кінця ц. м. і після того мистецька дружина розіграє змагання з репрезентацією Станиславова, як відомо, найсильнішого осередка українського пінґ-понґу. Кому припаде цей почесний титул, нині передчасно писати, бо друга рунда може ще принести поважні пересунення в табелі.

...ливі досліди, ведені у школах, мусять йти в парі з відповідно удїлюваними інформаціями й орієнтуванням молоді про ріжного роду знання. Призбираний дослідний матеріял служитиме для пізнання духових та фізичних прикмет української молоді. Збиранням цих матеріялів і їх дослідом займається Українська Порадня для Вибору Знання. Їй повинна служити школа своїм цінним обсерваційним а частинно й дослідним матеріялом.

— **З львівського маґістрату.** На засіданні м. ради Львова 21. березня в буджетовій комісії в дискусії о. кан. Лопатинський поставив внесення, щоби до буджету вставити квоти на церкву Св. Пятниць і церкву на Клепарові. Домагався теж підвишки субвенцій для українських товариств.

— **Каса Хворих лікує...** Кілька місяців тому дружина шпитального паляча О. Монастирського вродила в санаторії К. Хворих дитину. Негайно після приходу на світ акушерка закропила цій дитині очі ляпісом, але таким міцним, що вона осліпла. Монастирський позвав Касу Хворих до суду, а той присудив нещасному батькові каліки 50 тис. зол. та негайно звільнити акушерку.

— **Дитина згинула під трамваєм.** На початку вул. Жовківської у Львові дісталася в середу вечором під трамваєвий віз ч. 10 сімлітна дівчинка Юлія Гаврильчук, учениця І. кл. народньої школи. Колеса пошматували дитину на смерть, так що вона вмерла, коли забрала її карета ратункового поготівля. Катастрофа заскочила дівчинку в часі, коли перебігала попереду вулиці.

— **Львівська хроніка.** 16-літнього Ґрубера, що приходив до ріжних склепів позичити „на конто" тигарців і відпродував їх, арештували. — 23 ц. м. почався у Львові процес проти першої банди ліцитаційних гієн, на чолі якої стояли брати Гольберґ. Друга банда відповідатиме за тиждень-два. — Відомого злодія Петра Стерчальського прихопили в менті, коли з мешкання Ковальчиковського при вул. Частія виносив одежу, вартости 2 тис. зол. — Антін Лучків вирвав на вул. Коперника Ст. Фішерівній торбинку, в якій було 25 зол., але в тому менті його прилапали.

— **Краєва хроніка.** В перемиській вязниці згинув нечайно на удар серця інсп. кордонної сторожі Ян Ґродзінський в сам день процесу, в якому з ком. Фридлевичем мав відповідати за грубі зловживання. Справу проти нього припинили і Фридлевич стане перед судом сам. — Мін. сусп. опіки зліквідувало 17. ц. м. бюро посередництва праці в Перемишлі і 19. ц. м. також бюро у Львові. — В потоці біля копальні „Гертруда" в Бориславі знайшли тіло 20-літньої робітниці Бронислави Сови, що втопилася мабуть в часі епілептичного атаку. — В Чижикові пов. Львів арештовано Василя Пелехатого, що пробував ограбити на дорозі двох жидівських купців з Миколаєва.

— **Таємна хвороба.** У Брустурах пов. Косів захворіла на невідому недугу 18-літня дочка Матвія Боднарчука, Ганна. Вона не тільки дістала високу гарячку, але й почала в ній гавкати та ввесь час кричить, що її душить чорт. Місцеві люди вірять, що причина хвороби Боднарчуківної така: В ній залюбився недавно молодий парібок Дудка, але дівчина покинула його. Нещасний скочив з розпуки в керницю Боднарчуків і втопився, а хоч всі вважали від тепер цю керницю заклятою, Ганна напилася з неї води. Від цього, кажуть у селі, найшов її чорт.

— **З Польщі.** У Ґродні вмер 113-літний повстанець з 1863 р. коваль Робачевський. — В Люблині наложили на себе руку подруги Шиф: чоловік повісив наперед жінку, потім повісився й сам. Причина невідома. — Варшавський маґістрат наказав примусово на кошт власників відремонтувати більш як 1000 камениць. — В Мілянувку б. Варшави застрілився з приводу родинних невзгодин пшод. поліції Браведьський і то револьвером позиченим у товариша, бо його револьвер відобрала йому у сварці жінка. — У Ґдині посвятили новий польський пасажирський пароплав „Лех". — 17. ц. м. було в Польщі 400.243 безробітних, тобто на 5.381 менше, як мин. тижня.

— **Ріжні вістки.** З Байон перевезли до Парижа 10 томів актів у справі Ставіського, що важать разом 125 кґ. — Совітським послом у Ковні буде пані Коллонтай, досі сов. посол у Швеції.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Рідношкільна анкета. Повітовий Кружок „Рідної Школи" в Яворові скликав дня 9. III. анкету представників сіл і міста в справі позички „Рідній Школі", фреквенції дітей в гімназії У П Т. в Яворові та в справі діточих садків. Зацікавлення анкетою було не дуже велике, бо на 250 запрошених явилося всього около 50 осіб. По рефератах і палкій дискусії на тему, чи треба нам ще продукувати інтелігенцію, хоч багато маємо безробітних інтелігентів, ухвалено засадничо перевести в повіті позичку „Рідній Школі" в квоті 2.000 зол., всіми силами старатися про збільшення фреквенції української дітвори до всіх шкіл і передусім до коедукаційної гімназії У. П. Т нового типу в Яворові та підготовити ще одну анкету виключно в справі зорганізування діточих садків. Питання, чи істнуюче між нашою інтелігенцією безробіття може здержати від посилання дітей до шкіл, вирішено в той спосіб, що стверджено потребу освічених людей не тільки в бюровій роботі, але також у рільництві, ремеслі, промислі і т. д.

ОТИНІЙЩИНА.

Просвітянська конференція. Дня 15. II. відбулася в Отинії просвітянська конференція для отинійської філіяльної округи. На 17 читалень філіяльної округи заступлених було 15 читалень своїми виділами в комплеті. Реферував освітній інспектор з Головного Товариства п. Гафткович. Предметом конференції був реферат делегата про сучасні завдання освітньої організації і передискутування резолюцій недавнього Загального Збору Мат. Товариства. По вислуханні реферату виввязалася дискусія, в якій одобрено вказівки делегата дотично розбудови освітнього життя в окрузі, зокрема принято до відома пляни розвантажування книжкових магазинів Головного Товариства і посилення читальняних бібліотек в окрузі.

Провірка діловодських книг і читальняних ... Того самого і чергового дня перевірив освітній інспектор стан діловодств у філіяльній окрузі. На загал стверджено, що стан діловодства в філіяльній окрузі, за малими вийнятками, упорядкований і відповідає вимогам нового закону.

Нові книжки й журнали.

LA FAMINE EN UKRAINE Ses horreurs, ses causes et ses effets Видання: Fédération Européenne des Ukrainiens à l' Etranger. Bruxelles, 1934, ст. 54.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 23. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абонамент Або неважний.

Субота, 24. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 23. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Субота, 24. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Янголи пекла".
АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".
ВАНДА: „Сірий дім".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи" (фільма з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Облава", ревія „Коли світло згасне".
КОПЕРНИК: „Я не янгол" (Ме Вест).
МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"
МІРАЖ: „В погоні за щастям".
МУЗА: „Прощання з гріхом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Куртизана" (Грета Гарбо), ревія „100% перцю".
ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.
ХИМЕРА: „Любощі балетниці".
РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мая).
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 23. березня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Солісти, 21·45 Австр. музика, **Прага** (470,2) 17·05 Квартет, 19·20 Військова орхестра, **Париж** (1796) 21·45 „Лукія з Лямермору" оп. Доніцетія, **Білгород** (437,3) 16·00 Пісоньки, 19·20 Популярні мельодії, 20·00 Спів, **Рига** (514,6) 19·15 „Країна осміху" оп. Легара, **Берлін** (356,7) 13·00 Легка й оп. музика, 17·30 Складана програма, 20·30 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Австр. оп. музика, марші, пісоньки, 20·15 Оп. вечір, **Мінхен** (405,4) 20·30 Симф. концерт, **Мілякер** (622,6) 16·00 Концерт (музика, спів), 20·10 „Чорне доміно" оп. Обера, **Ослью** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Циг. музика, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 21·00 Симф. концерт.

Субота, 24. березня 1934.

Відень (506,8) 16·40 Хор, 21·45 Концерт **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 21·00 Легка музика, **Мор. Острава** (259,1) 16·00 Концерт, 18·10 Військова орхестра, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт грецької музики, **Париж** (1796) 13·00 Концерт, **Атльона** (531) 20·30 „Реквієм" Вердія, 23·40 Спів, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісоньки, 17·00 Нар. музика, 20·20 Весела програма, **Любляна** (569,3) 21·15 Вокальний концерт, **Рига** (514,6) 20·15 Естонські пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Трубна орхестра, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·45 Фортепян, **Лянгенберг** (455,9) 15·00 Вок. авдиція, **Ляйпціг** (382,2) 20·00 „Модель" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Гаспароне" оп. Мілекера, **Москва** (360,6) 17·25 „Аїда" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 12·05, 20·00 Циг. музика, **Міляно** (378,6) 20·40 „Сан Мартіно" оп. Сільвера, **Рим** (520,8) 13·00 Легка музика, 17·00 Симф. концерт, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 23. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·03, 12·34 Концерт орхестри мандоліністів, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Пісні в супроводі фортепяну, 16·00 Джез на два фортепяни, 16·20 Концерт оеведерсів, 16·40 Серед книжок, 16·55 Легка музика з грам. плит. 17·10 Камеральний концерт (скрипка, фортепян), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Реалізація нових програм у І. гімн. клясі, 18·20 Загадка грамофонова, 19·05 Всячина, грам. плити, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, фейл. „В поетів квадриґи", 22·40. 23·05 Танкова музика.

Субота, 24. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·36 З улюблених опер (гр. плити), 15·30 Господарські вістки, 15·40 Старі вальси, 16·00 Авд. для хорих, концерт сальон. орхестри, **16·25 Трансм. з Варшави „Праця Українського Інституту в Варшаві" відчит в українській мові проф. д-ра Ром. Смаль-Стоцького**, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт джезової орхестри, 17·50 Куток краєзнавч. т-ва, 18·00 Репортаж, 18·20 Скрипковий ресітал у супр. фортепяну, 19·03 „Техніка та культура духа", 19·15 Всячина, 19·25 „Цвітка" новеля Дигасінського, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика (орхестра), спів (Карнеро, сопран), 21·00 Почт.-техн. скринька, 21·15, 22·30 Гр. плита, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Авд. з нагоди нац. свята Греції, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5.27 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·05, Париж 34·95 і пів, Берлін 810·00, Ціріх 171·92, Амстердам 357·60, Прага 22·03, Міляно 45·57, Нюйор кабель 5·28¾—5·29, Нюйорк чеки 5·28½.

БЕРЛІН, 22. III. ПАТ. На берлінській біржі введи нині офіціяльне отворення нотувань золотого. Девізу на Варшаву нотували нині 47·275, виплату на Польщу 47·375, готівку 47·235—47·41.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Ячмінь двірський	13·75	14·—
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Фасоля біла	23·—	26·—
Фасоля краса	18·—	19·—
Горох польовий	15·—	17·—
Бобик	10·50	11·50
Гречка на мливо	19·—	20·50
Льон	44·—	45·—
Висівки житні	7·75	8·—

Ціни льоко ваґон Львів	від	до
Ячмінь на мливо	12·25	12·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 22. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60.

Тенденція на масло сильна, на всьо проче удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	І-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Поминальне Богослуження за душу бл. п. **Стефанії з Дозорських Левицької**, подруги гр. кат. пароха в Старій Дубраві в Боснії — відбудеться в Успенській церкві у Львові 24. III. год. 8 рано. **Р. Левицька і Рідня.**

Замісць вінка на могилу бл. п. Ольги Білинської зі Збаража складають Др. І. Вітошинська-Кочепашова з дітьми на „Рідну Школу" зол. 10·—

Подяка.

Із глибини наших душ засилатимемо все мольби до Всевишнього, щоб Він у Своїй Доброті нагородив Усіх, котрі нас розраджували підчас недуги **бл. п. о. сов. Ваврика Михайла**, пароха Підкаменя, а нашого Найдорожчого Мужа-Татка й Дідуня, — Усіх, що віддали Йому останню прислугу на цім світі. Зокрема дякуємо пп. лікарям Кузіву Р. і д-рові Гольденберґові, передовсім першому за його щире, щоденне, безкорисне піклування. Спасибі Всеч. о. Амврозієві Конасі за уділення Найсвятіших Дарів Покійному, бізаплать о. дек. Туркевичеві з Поникви, о. Клепарчукові, парох. Черниці, о. Столяреві з Суховолі й п. Паланичці з Підкаменя за слова прощання у приходськім домі, церкві і над гробом. Щиросердечна дяка оо. д-рові Огаркові Ж. та Єндрисікові В. Домін. з Підкаменя, оо. деканам: Городницькому з Загіря, Бутринському з Залозець і Всім 35 священикам підкаменецького, брідського й залозецького деканату, котрі своєю присутністю і прекрасною відправою звеличали сумний обряд і нас у горю потішили. Дякуємо Всьому Громадянству, що непроглядними рядами заявило свою прихильність до Покійного, дякуємо Установам Підкаменя за вінці і клепсидри та хоровий супровід, дякуємо орхестрам, співакам псалтирів, дякам — врешті Всім, що будьто словами, будьто в листах висловили нам своє дружнє співчуття. Спасибі Вам! **Дружина, сини-синові й унуки.**

Підкамінь, 14. III. 1934.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ціни сотикові, продає лише **Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 1—?

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 4—10

ПОШУКУЮ старшої, інтеліґентної, самітньої, лагідної, здорової жінки, найрадше вдови по священику, до опіки старшого зі слабим зором чоловіка і до помочі в заряді дому. Михайло Луцький, Янчин - Janczyn p. loco. 1276 2—2

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва" Львів, вул. Косцюшка 1. 1284 2—6

ЕЛЕКТРОІНСТАЛЯТОРАМ поручає всілякі інсталяційні матеріяли найдешевше джерело у Польщі, **Електрокабель**, — Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 1—5

СВІЧНИКИ, столикові лямпки, електричні начиння та жарівки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 а) 1—8

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк.** Львів, Шайнохи ч. 2. 27/33 1—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Оповістка

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі, подаємо до прилюдного відома, що в ціли вибору представників на Загальні Збори „Дністра" відбудуться виборчі Збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах чи у виборчих округах, як слідує:

1) **В Станиславові** дня 29. березня 1934. в четвер в год. 11-ій передполудне в салі Українського Т-ва „Сокіл" під проводом д-ра Юлія Олесницького, адвоката, в ціли вибору шістьох представників з політичного повіту Станиславів.

2) **В Перемишлянах** дня 30. березня 1934. в пятницю в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом д-ра Франца Свістеля, адвоката, в ціли вибору трьох представників з політичного повіту Перемишляни.

3) **В Товмачі** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі читальні „Просвіти" під проводом д-ра Івана Макуха, місцевого адвоката, в ціли вибору двох представників з політичного повіту Товмач.

4) **В Зборові** дня 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі „Рідної Школи" під проводом о. дек. Василя Кулика, місцевого пароха, в ціли вибору трьох представників з пол. повіту Зборів.

5) **В Борщеві** дня 16. квітня 1934 в понеділок в год. 12-ій в полудне під проводом п. Павла Дроздовського с. Василя в салі „Народнього Дому" в ціли вибору двох представників з пол. повіту Борщів.

6) **В Турці** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій в полудне в салі філії „Просвіти" під проводом д-ра Мирона Кондрата, місцевого адвоката, в ціли вибору двох представників пол. повіту Турка.

7) **В Жовкві** дня 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі Повітового Дому під проводом о. ігум. Віталія Градюка в ціли вибору трьох представників з пол. повіту Жовква.

8) **В Косові** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом д-ра Петра Рондяка, місцевого адвоката, в ціли вибору одного представника пол. повіту Косів.

9) **В Заліщиках** дня 3. квітня 1934 у вівторок в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом д-ра Маріяна Долинського, місцевого лікаря в ціли вибору двох представників пол. повіту Заліщики.

10) **В Радехові** дня 16. квітня 1934 в понеділок в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом п. Дмитра Дибайла, урядовця Народнього Банку, в ціли вибору трьох представників з пол. повіту Радехів.

11) **В Жидачеві** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом п. Теофіля Головацького в ціли вибору трьох представників з пол. повіту Жидачів.

12) **В Рудках** дня 3. квітня 1934 у вівторок в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом п. Гриця Гайдуковського с. Грицька з Колбаєвич в ціли вибору двох представників з пол. повіту Рудки. **Дирекція Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.